

Nr 127.

Godkänd av första kammaren den 7 maj 1919.
Godkänd av andra kammaren den 7 maj 1919.

*Riksdagens skrivelse till Konungen angående utredning om
beredande av tillfälle för gevärshantverkare att befor-
dras till fanjunkare.*

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 9.)
(Andra kammarens fjärde tillfälliga utskotts utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Uti en inom riksdagen väckt motion har framställning gjorts om vidtagande av åtgärder i syfte att bereda gevärshantverkare tillfälle att i likhet med underofficerare i trupptjänst befordras till fanjunkare.

Av riksdagens vederbörande utskott har yttrande över motionen inhämtats av chefen för lantförsvarsdepartementets kommandoexpedition. Av detta yttrande framgår följande:

Sedan chefen för Norrlands dragonregemente år 1917 inkommit med framställning om att få tilldela regementets gevärshantverkare fanjunkares tjänsteställning, anmodades 1917 års generalskommission att häröver avgiva yttrande. Generalskommissionen anmälde, att den icke hade något att erinra mot en ändring av bestämmelserna ifråga i den riktning, att gevärshantverkare kunde under

vissa villkor erhålla högre ställning än sergeant, dock att i sammanhang härmed det syntes böra tagas under omprövning, huruvida och i vad mån liknande ändring borde vidtagas beträffande innehavarna av andra med gevärshantverkarbeställning jämförliga beställningar.

Till följd härav anmodades generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet, chefen för fortifikationen och inspektören för trängen att inkomma med yttrande, »dels huruvida möjlighet borde beredas för till artilleriets fabriker och tygstater (fortifikationen, trängen) hörande civilmilitär personal av sergeants tjänsteställning att efter viss tids väl vitsordad tjänstgöring erhålla styckjunkares (fanjunkares) tjänsteställning, dels vilka villkor (tjänsteålder o. s. v.) som i sådant fall borde uppställas för erhållande av den högre tjänsteställningen». Generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet uttalade sig emot en dylik befordran, chefen för fortifikationen och inspektören för trängen uttalade sig för densamma.

På grund av generalfälttygmästarens och inspektörens för artilleriet uttalande blev den ifrågavarande framställningen genom generalorder 130/1918 icke bifallen.

Som skäl för sitt avstyrkande har generalfälttygmästaren och inspektören för artilleriet anfört, bland annat, att civilmilitärer av sergeants tjänsteklass vid artilleriets fabriker och tyganstalter skulle, om de bleve befordrade till styckjunkare, kunna komma i den egenomliga ställningen, att de såsom äldre än sin förman skulle få befälsrätt över honom.

Nyss berörda av generalfälttygmästaren anförda argument för avstyrkande i förevarande hänseende gäller visserligen icke gevärshantverkarna utan tyghantverkarna, men det synes riksdagen vara en nästan oundviklig konsekvens av ett eventuellt bifall till nu ifrågavarande motion, att även tyghantverkarna må kunna befordras till styckjunkare. Frågan är då, om gevärshantverkarnas enligt riksdagens mening berättigade önskan skall avvisas, därför att en utsträckning av den av motionärerna begärda förmånen till civilmilitärer av annan kategori kan leda till vissa komplikationer. En dylik behandling av ärendet förefaller icke billig. Lämpligare synes det vara, om i sammanhang med en eventuell revision av befodringsbestämmelserna för ifrågavarande civilmilitära personal en särskild bestämmelse i avseende å tyghantverkarna upphävde den allmänna

militära regeln om ålderns företrädesrätt inom samma grad. Riksdagen kan icke förbise, att viktigare än att fasthålla vid denna militära regel även i ett specialfall är, att hänsyn toges till det skäl för bifall till ändring i gällande bestämmelser i ämnet, som av inspektören för trängen anförts, nämligen att, ehuru det icke ur tjänstgöringssynpunkt vore erforderligt, att hantverkare kunde tilldelas fanjunkares tjänsteställning, dock möjlighet härtill borde beredas, då det syntes rättvist, att jämväl beträffande ifrågavarande personal ett särskilt plikttroget och långvarigt arbete i kronans tjänst kunde belönas.

Vad för övrigt gevärshantverkarna vidkommer, vill riksdagen särskilt framhålla, dels att de, såsom i motionen anmärkts, i motsats till tyghantverkarna äro ålagda att under tjänsteutövning bära uniform, dels att det här gäller en mycket fåtalig personal.

På grund av det anförda får riksdagen hemställa, att Eders Kungl. Maj:t täcktes efter utredning taga i övervägande, huruvida åtgärder skulle kunna vidtagas i syfte att bereda gevärshantverkare tillfälle att i likhet med underofficerare i trupptjänst befordras till fanjunkare.

Stockholm den 7 maj 1919.

Med undersätlig vördnad.
